

Hallands Skogsallmänning

Årsredovisning 2021

Hallands
Skogsallmänning

En del av Region Halland

Året i bilder

Tillgången till eget uteklassrummet i Plönningeskogen har varit ovärderlig för Munkagårdsgymnasiet under coronaåret 2021. I Plönningeskogen undervisades eleverna i alla övningsmoment som ingår i utbildningen. På bilderna ges undervisning i gallring och motorsågskörning

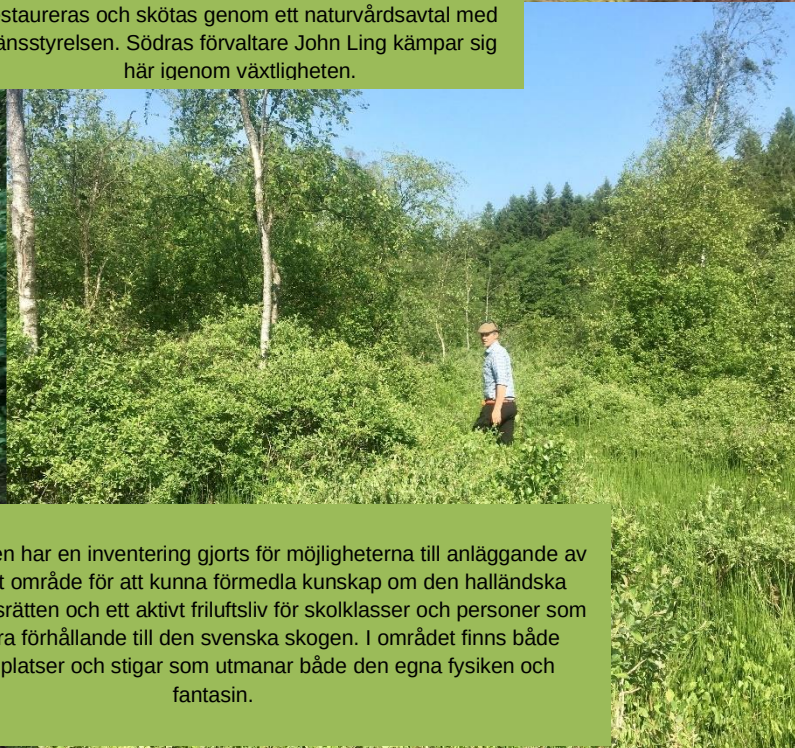
I juni var det dags för Skogsegenomsdelegationens årliga exkursion. I år stod föryrgringen på Allgustorp i fokus

På Allgustorp finns ett större myrområde med det fantasieggande namnet Onda Åra. Detta var tidigare vattensjuk betesmark och har inte brukats sedan 1930-talet. Under den uppväxande vegetationen finns fortfarande biologiska rester kvar efter tiden då området betades. Under 2023 kommer detta område att restaureras och skötas genom ett naturvårdsavtal med Länsstyrelsen. Södras förvaltare John Ling kämpar sig här igenom växtligheten.

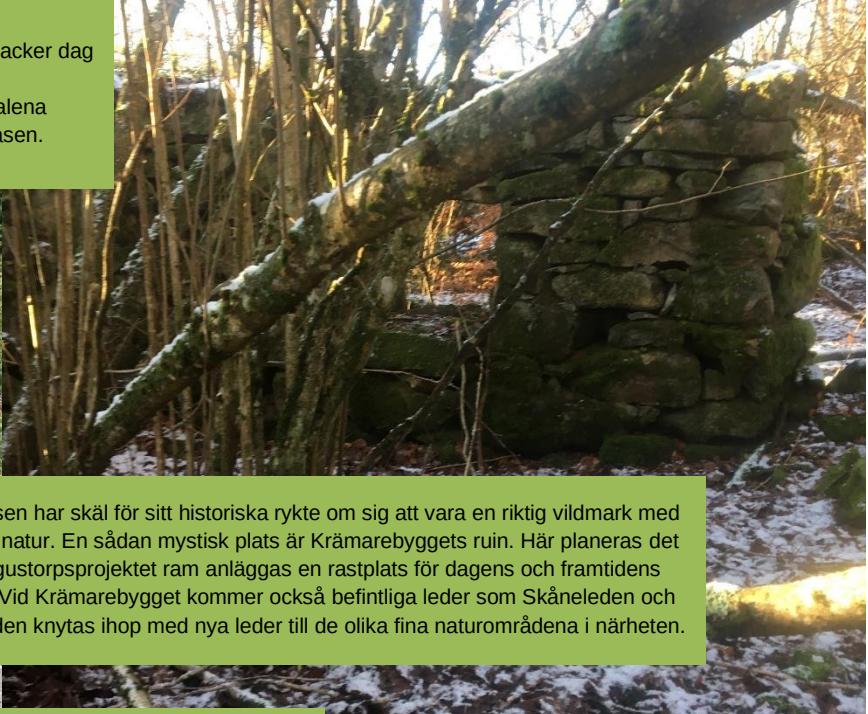
I Plönningeskogen har en inventering gjorts för möjligheterna till anläggande av ett pedagogiskt område för att kunna förmedla kunskap om den halländska skogen, allemansrätten och ett aktivt friluftsliv för skolklasser och personer som inte har ett nära förhållande till den svenska skogen. I området finns både lättillgängliga platser och stigar som utmanar både den egna fysiken och fantasin.

Planeringen för genomförandet av Allgustorpsprojektet pågår för fullt. En vacker dag i september träffades Hallands ledexpert nr 1 HG Karlsson, landskapsplanerarstudenten Frida Johnsson och projektledare Magdalena Petersson för att rekognisera för framtida leddragningar på Hallandsåsen.

Hallandsåsen har skäl för sitt historiska rykte om sig att vara en riktig vildmark med en sagolik natur. En sådan mystisk plats är Krämårebyggets ruin. Här planeras det inom Allgustorpsprojektet ram anläggas en rastplats för dagens och framtidens vandrare. Vid Krämårebygget kommer också befintliga leder som Skåneleden och Hallandsleden knytas ihop med nya leder till de olika fina naturområdena i närheten.

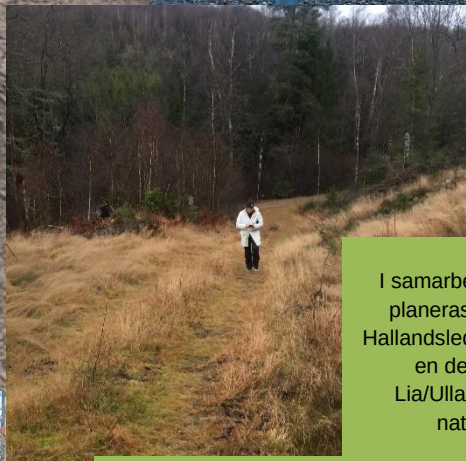
Så var den äntligen klar!
I juni invigdes den efterlängttade bron i Lia

Plönningeskogens rastplatser är populära och under 2020 och 2021 har det blivit ännu flitigare användning av grillplatserna. Innan sommaren förnyades grillplatsen på Rastplats Djupadal. Grillen är ett test på hur en väl frekventerad plats kan utformas.

I samarbete med Falkenbergs kommun och Visit Halland planeras anläggande av en ny modern rastplats utmed Hallandsleden/Ätradsleden. Denna nya rastplats blir också en del av en utbyggd MTB och cykelledsstrukturer i Lia/Ullaredsområdet. På bilden rekogniseras efter bra natursköna platser att placera rastplatsen på

Munkagårdsgymnasiets trädgårdsutbildning har genomfört en inventering av det gamla arboretumet i Plönningeskogen som ska vara underlag till en restaurerings och utvecklingsplan för området. Restaureringen kommer att ske i samverkan med skogsbruks- och trädgårdsutbildningarna. Med enkla medel och som en del i undervisningen kommer en ny attraktion skapas i Halland

Träden som miljö- och klimathjältar har fått ökat fokus i undervisningen. Under 2021 uppfördes en växtunnel på Munkagårdsgymnasiet för att driva upp träd. Initiativet rönt till och med nationell uppmärksamhet

Förvaltningsberättelse 2021

Styrelsen för Hallands skogsallmänning (org.nr. 849200-0909) vill härmed avge berättelse över verksamheten under perioden 20210101—20211231, vilket är det 105:e verksamhetsåret för skogsallmänningen.

Bakgrund

Landstinget beslutade 1915 att bilda en så kallad länsskogsallmänning. Beslutet kom till efter att ett flertal motioner till Landstinget hade föreslagit att avsättningar skulle göras för ett bildande. Beslutet underlättades också av att det ställts medel till förfogande genom donationer från privatpersoner. Landstinget beslutade efter detta att tillskjuta medel för inköp för av så kallade kalmarker, dvs. hedmarker utan skog.

Starten av den så kallade Länsskogsallmänningen hade sin bakgrund i flera olika initiativ. Arbetslöshetskrisen under första världskriget gjorde att staten ökade sina insatser för arbetslöshetsbekämpning. I detta projekt deltog även landstinget genom att bland annat finansiera beredskapsarbeten exempelvis genom kalmarksplantering. Samtidigt hade Skogssällskapet startats för att understödja bildandet av så kallade skogsallmänningar med uppgift att bekämpa hedutbredningen. Och detta var behövligt. I början av 1900-talet var nästan $\frac{1}{4}$ av länets areal hed och obrukad mark.

1915 års landsting gav ett första anslag på 10.000 kronor för inköp av kalmarker samtidigt som enskilda personer donerade ungefär lika mycket. 1916 startade den så kallade länsskogsallmänningen och en skogsallmänningsstyrelse tillsattes. De första markförvärven skedde redan under det första året då, det fortfarande ägda, Mästockakomplexet förvärvades. Under de kommande åren tillfördes ytterligare medel för markinköp från Landstinget och privatpersoner. Cirka 40% de tillförda resurserna härrör sig från privata donationer, 40% från avsatta medel till skogsallmänningen från landstinget och resterande markinköp har lånefinansierats. Genom åren har försäljningar skett och försäljningssumman har tillförts landstinget Halland. De ursprungliga landstingskommunala anslagen har kan därför anses vara återbetalade. De från privatpersoner donerade medlen har som förbehåll att de enbart får användas för skogsinköp. Några förbehåll vad gäller avkastningens användande finns inte i donationsvillkoren.

Styrelse och sammanträden

Skogsallmänningsstyrelsens arbete regleras via ett reglemente som antogs 1917 och som reviderades 1935 och 1970. Sedan 1971 är förvaltningsutskottet, det vill säga dagens regionstyrelse, styrelse för skogsallmänningen. Regionstyrelsen utser inom sig en skogsegendomsdelegation som handhar hela den praktiska förvaltningen. Skogsegendomsdelegation är sedan 2015 Regionstyrelsens tillväxtutskott.

Skogsegendomsdelegationen har under verksamhetsåret haft fem stycken sammanträden varav ett var ett studiebesök på skogsallmänningens fastighet i Allgustorp.

Mål

Styrelsen styr verksamheten genom att sätta upp långsiktiga inriktnings- och produktionsmål. Styrelsen beslutade i april 2020 om nya mål för skogsförvaltningen.

Inriktningsmål

- Skogarna ska skötas så att det är ett föredöme för skogsägarna i Halland
- Skogarna ska fungera som en arena för pedagogisk verksamhet samt bidra till utveckling, forskning och kunskapsspridning inom områdena Grön tillväxt, miljö- och klimatarbete och Hållbar samhällsutveckling.
- Avkastningen ska användas för att stödja Region Hallands arbete för utveckling inom de gröna utbildningarna samt regional utveckling, grön tillväxt, miljö- och klimatarbete och hållbar samhällsutveckling.

Produktionsmål

- Hög virkesproduktion
- Hög förräntning
- Jämn åldersfördelning
- Vägnät i gott skick
- Hänsyn till natur- och kulturvård
- Fastigheterna ska vara certifierade enligt PEFC och FSC.

Risker och riskkontroll

All verksamhet är utsatt för risker men med en aktiv riskhantering kan riskerna kontrolleras och begränsas. Kredit och motpartsrisker bedöms som låga eftersom försäljning till övervägande del sker till större marknadsaktörer. Arrenden betalas i förskott.

Större påverkan har marknadsriskerna eftersom produktionen sker där världen är en marknad. Det gör att händelser som exempelvis Brexit, omfattande skadedjursangrepp eller förändrad konsumtion har påverkan på den försålda varan. Konjunkturonsvängningen med anledning av Corona-epidemin har dock inte drabbat trävarubranschen i lika stor utsträckning som andra branscher. I förvaltarens uppdrag ingår att göra marknadsanalyser och göra de förändringar i verksamheten som bedöms vara nödvändiga för att uppnå budgeterade mål med verksamheten.

Skogsallmänningens likvida medel redovisas i koncernen Region Halland. Det gör att placering av likvida medel följer de av Region Halland upprättade riktlinjerna för placeringar mm. Skogsallmänningen är medlem i Södra Skogsägarna ek. för. och har ett insatskapital hos föreningen. Inlupna försäljningsmedel finns på likvidkonto/medlemskonto tills utbetalning sker, likadant är med avsatta resurser för

återplantering och skogsvård. Bedömningen är att förvaltarens finanser och finansiering är så pass god att risken i denna placering bedöms som liten.

All skogsmark är försäkrad.

Revision

Revision av verksamheten sker av Region Hallands utsedda revisorer inom revisionsuppdraget som omfattar regionstyrelsen.

Extern revision av skötseln sker via certifieringssystemet.

Förvaltning

Skogsegendomsdelegationen har via regionstyrelsens delegationsordning det fullständiga förvaltningsansvaret för skogsallmanningen och övriga skogsegendomar som ägs av Region Halland och rapporterar till regionstyrelsen. Enligt skogsallmanningens reglemente ska bokslutet godkännas av fullmäktige.

Den praktiska förvaltningen av skogarna sköts genom avtal av Södra Skogsägarna Ek för. Skogsegendomsdelegationen stöttas administrativt av Regionkontoret. Under året inleddes en process för att genomföra kontinuerliga upphandlingar av den praktiska förvaltningen av egendomen.

Arrenden och markupplåtelser

Åkrar och annan inägomark är till större delen utarrenderade på långa arrendeavtal. Under året har det största arrendet, Plönningemarken, samt ett mindre arrende på Hallandsåsen förnyats. Samtliga marker har jakträttsupplåtelser. Under året skedde en förnyelse av jakträtten på Plönningemarken vilket innebär att Munkagårdsgymnasiet nu har möjligheter att genomföra utbildningar i jakt. På Plönningemarken har det av sedvana funnits ett stort antal mindre markupplåtelser som inte varit reglerade i avtal. Under året utarbetades och antogs kortsiktiga markupplåtelseavtal för dessa områden.

Innehav

Den förvaltade marken är fördelad på följande områden

	Areal hektar	Varav uppskattad produktiv skogsareal	Lövandel i % av produktiv skogsareal	Område i % klassade som naturvård med skötsel/naturvård orört eller kombinerade mål.	Hektar naturvård
Allgustorps skog	355	306	28	23%	70,4
Uddareds skog	363	336	17	21%	70,4
Skogaby skog	725	641	10	10,6	67,4
Mästockaskogen	438	360	3	9,5%	34
Lia skog	307	290	4	6,3	18,4
Plönningemarken	355	181	35	39%	70,3
Totalt	2543	2114	14	16 %	330,9

Förutom Plönningeskogen så består markerna av områden som inte var skogsbeklädda vid förvärven vilket förklarar dominansen av barrträd. En förklaring till dominansen av barrträd är också att ett antal marker som varit skyddade eller har höga naturvärden har övertagits av staten i samband med naturreservatsbildningar. Över tid har dock lövträdsandelen ökat på befintliga marker.

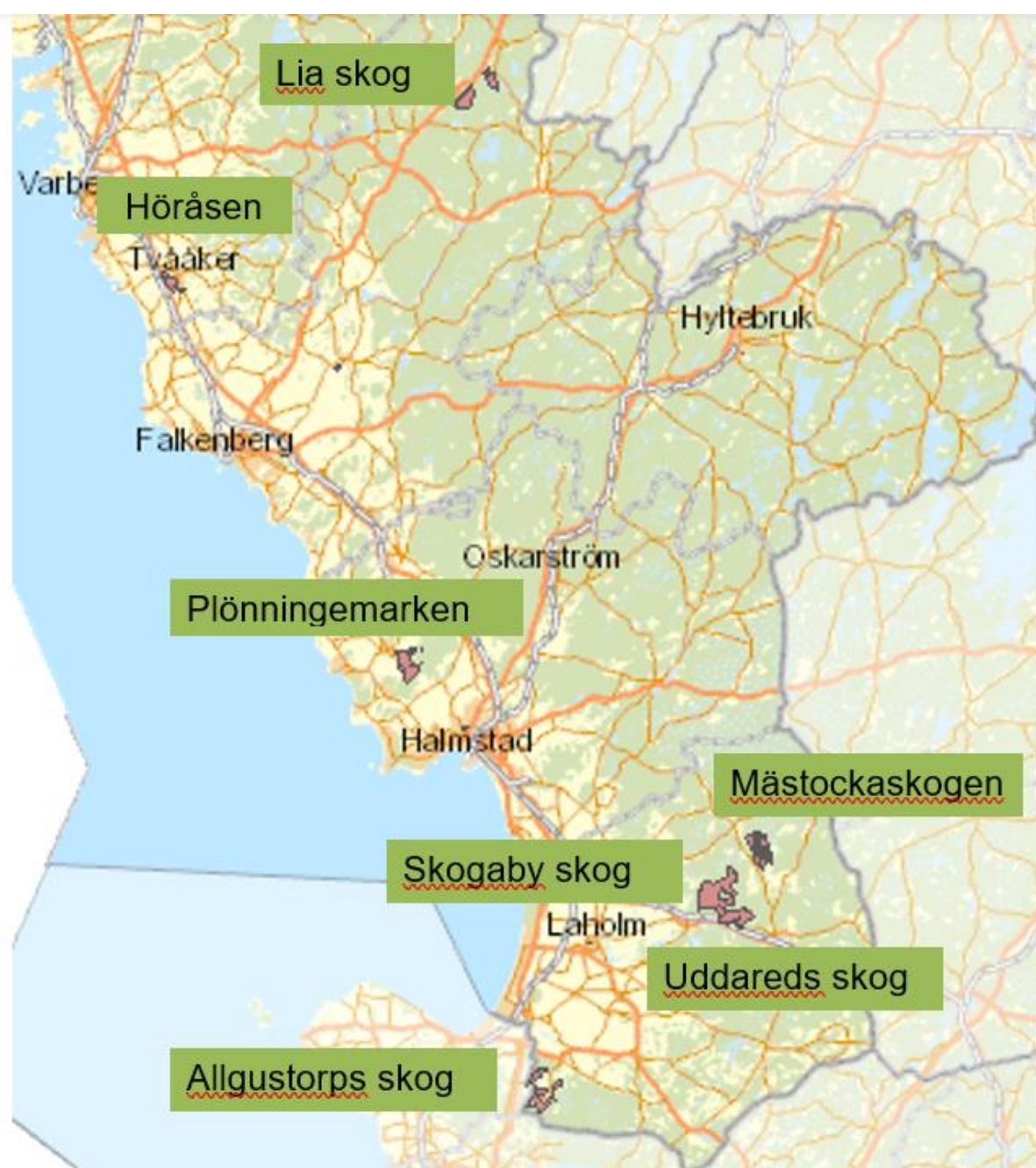
Det samlade virkesförrådet var vid årets slut 349 085 m³sk (år 2020 372 420 m³sk)¹ med ett medeltal på 165 m³sk per hektar (år 2020 176 m³sk/hektar). Minskningen beror på den större planerade avverkningen på Hallandsåsen. Antalet m³sk per hektar ligger dock över genomsnittet för en produktionsskog i Halland.

Övervägande del av beståndet består av gran även om betydande bestånd av ädellövskog finns inom vissa av markerna. 16 % av den produktiva skogsarealen har någon form av naturvårdsåtgärder. Med tanke på storleken på de förvaltade arealerna och de speciella halländska förhållandena är detta en hög andel.

Skogsmarkerna är av historiska skäl belägna i södra och mellersta Halland med en koncentration i Laholms kommun.

Under året har också ett litet skogsparti på 1,5 hektar beläget på Höråsen i Tvååker tagits in i förvaltningen. Skogspartiet är ett utskifte till Munkagård som inte tidigare brukats. Med den ökade uppmärksamheten skogs- och trädgårdsutbildningen har fått och att det idag görs en samplanering mellan gymnasiet och skogsallmänningen så har det bedömts som mest praktiskt att det sker i den gemensamma förvaltningen. Området kommer att skötas i samverkan mellan Munkagårdsgymnasiet och den praktiske förvaltaren.

¹ M³sk =skogskubikmeter är virkesvolymen hos ett träd eller bestånd inklusive bark men exkluderat rötter och grenar.

Skogsvård

”Skogarna ska skötas
så att det är ett
föredöme för
skogsägarna i Halland”

Skogsvården är anpassade till ett långsiktigt bedrivet skogsbruk och sker i enlighet med de av styrelsen uppsatta målen. Upprättade skogsbruksplaner följs och skötseln sker i enlighet med certifieringarna miljöcertifieringarna PEFC och SFC.

Skogsbruksplan

Skogsförvaltningen sker i enlighet med en skogsbruksplan som antogs av skogsegenhetsdelegationen 2020.

Skogsbruksplanen är ett mycket viktigt verktyg för att få en så bra vård av skogen som möjligt och omsätter styrelsens mål till handling. En skogsbruksplan är en beskrivning av skogsinnehavet och som ger förslag till skogens skötsel som gynnar både miljö, ekonomi och skogstillväxt. Planen pekar ut viktiga områden för biologisk mångfald och andra värdefulla områden med till exempel höga kulturhistoriska värden eller sociala värden.

Skogsbruksplanen är en så kallad grön skogsbruksplan och där stora hänsyn tas till en anpassad förvaltning av skogen. Den nya skogsbruksplanen inkluderar även så kallad blå målklassning. Detta menas att även vatten och vattendrag på markerna har värderats och att hänsyn tas till vattenmiljön och naturvärden vid vatten.

Avverkning och gallring

Åtgärd	Planerat	Resultat
Slutavverkning	23 000 m ³ fub ²	16 476 m ³ fub
Gallring	6 400 m ³ fub	8 045 m ³ fub
Flis/biobränsle	900 m ³ s ³	445,24 m ³ s

Utfallet för slutavverkning är något lägre än budgeterats och härrör sig till största delen från den stora planerade slutavverkningen på Allgustorpsfastigheten. På grund av konjunkturläget har andra planerade avverkningar omprioriterats för att få en bättre ekonomisk avkastning långsiktigt.

Skogsvård

Åtgärd	Planerat	Resultat
skogsodling	23 hektar	19 hektar 39 970 plantor
Ungskogsröjning	100 hektar	120 hektar
Naturvård och plantbehandling	5 hektar	29 hektar

² M³fub = Kubikmeter fast mått under bark. Betyder verklig volym utan bark. Vid avverkning så betalas oftast sågtimmer och massaved i kronor/m³fub.

³ M³s = Stjälpt kubikmeter (yttervolym av tex en flishög)

Återplantering sker i huvudsak med barrträd men inslaget av lövträd ökas kontinuerligt i samband med återplantering. Vid årets plantering var cirka 80% barr och 20% löv och ädellöv, ⁴

Barkborrebekämpning

Skogsbranschen har under året i stor omfattning påverkats av de omfattande barkborreangrepp som uppstått som en följd av den torra sommaren 2018. Halland har varit relativt förskonat från angrepp men det görs ändå en kontinuerlig bevakning av skogsmarkerna för att snabbt kunna sätta in insatser. Granbarkborrebekämpning har varit starkt prioriterat under året.

Underhåll av vägar och marker

Underhållet av skogsbilvägnätet följer de av styrelsen uppsatta målen om ett bra och tillgängligt vägnät. I budgeten avsattes relativt stora insatser för ett förstärkt vägnät. Under året har den länge efterlängtade nybyggnationen av bron över Högvadsån i Lia färdigställts och bron invigdes i juni. Den nya bron gör att den planerade vägbyggnationen inom Lia skogar har kunnat påbörjas. Nybyggnationen av bron i kombination med en ny vägsträckning inom komplexet kommer att innebära ett långsiktigt bättre ekonomiskt utfall eftersom bärighet och tillgänglighet ökar.

I och med Plönningemarkens övertagande har också ansvaret för Plönninge-Hambers vägsamfällighet övertagits av skogsegendomsdelegationen. Vägen har flera delägare, varav Region Halland och skogsallmanningen har väsentlig andel i vägen men genom ett muntligt avtal med övriga delägare har dåvarande Landstinget Halland tagit på sig allt underhållsansvar. Sedan 2020 finns en överenskommelse mellan Region Hallands fastighetsavdelning och skogsallmanning om fördelning av vägunderhållet.

Dikesrensning har genomförts i erforderlig omfattning dessutom inleddes en digitalisering av dikningskartorna för Plönningemarken.

Avverkningen på Allgustorp - av strategisk betydelse för det halländska skogsbruket

Under flera år fördes det diskussioner med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen om den planerade större avverkningen på Allgustorp. Skogen, som planterades i början av 1960-talet, var mer än avverkningsmogen och det hade börjat uppstå barkborreangrepp. Det var alltså stora ekonomiska värden som stod på spel. Skogsstyrelsens och länsstyrelsens bedömning var att avverkningen skulle ha en betydande miljöpåverkan på ett näraliggande Natura2000 område varför en

⁴ Följande trädslag har planterats: Gran 31 620 st, vårtbjörk 5400 st., tall 2000 st, lind 1825 st. fågelbär 675 st. skogsek 250 st och bok 200 st.

miljöprövning anses ha behövts göras. Skogsegendomsdelegationen gjorde bedömningen att möjligheten att avverka är av principiell betydelse för det halländska skogsbruket eftersom krav skulle innebära betydande påverkan på skogar som har samma belägenhet i förhållande till skyddade områden.

Under 2020 genomfördes dock fördjupade dialogen med länsstyrelsen och ett fruktbart samarbete etablerades runt området vilket innebar att föryngringsavverkningen kunde genomföras under 2021 och med ekonomiskt bärkraftiga metoder. Stor vikt lades vid att åstadkomma så lite markskador som var möjligt och i samband med plantering kommer rationella metoder användas som förenar både ekonomi och ett stort hänsynstagande. Föryngringen är en förebild för hur ett aktivt skogsbruk kan bedrivas inom så kallade värdetrakter för skyddad natur och genom den goda dialogen mellan myndigheter och Skogsallmanningen har nya principer för skogsvård kunnat etableras. Under 2022 och 2023 sker en återplantering. Eftersom det är en osedvanligt stor åtgärd har ekonomiska resurser avsatts i samband med försäljningen genom skogsallmanningens skogskonto.

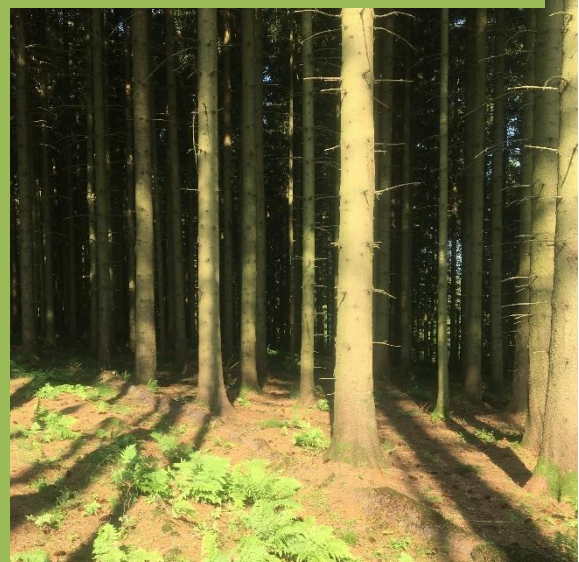
Föryngringen på Allgustorp – Skogsbruk för framtiden!

Människan har använt Hallandsåsens resurser under många tusen år. Överallt på åsen finns spår efter mänsklig aktivitet. Det gör också att Hallandsåsen har skiftat utseende många gånger. Det som en gång var betesmarker är idag åker, det som var åker och äng är i dag skog. Idag börjar det också skönjas att människan har påverkat åsen i långt större grad än vad vi tidigare trott och det även i områden som idag är skyddade som naturreservat. I samband med landskapsstudierna i Allgustorpsprojektet har det nu dykt upp spännande dokument som visar på att hela det mellersta området på åsen, där Allgustorp ligger, är helt och hållet planerat och till stora delar planterat. Och detta oavsett om det idag växer bok eller gran i området. Gamla dokument visar också att dåtidens ägare experimenterat mycket mer med trädslag än vad vi visste. Exempelvis finns det i dag lärträdsplanteringar som är över 200 år. Skogen på Hallandsåsen är också idag intressant ur alla de tre hållbarhetsaspekterna. Det goda klimatet och jordmånen gör att skogen växer bra – troligen bäst i Sverige. Detta gör att ekonomin i skogarna på Hallandsåsen är mycket bra. Ur ett ekologiskt perspektiv finns här mycket stora biologiska värden men den goda tillväxten gör också att Hallandsåsen är ett av de främsta Europeiska skogsområdena som binder mest koldioxid. Socialt spelar åsen en stor roll som en plats för friluftsliv men också för en aktiv turistnäring

Hallands skogsallmanning köpte stora arealer på Hallandsåsen i slutet av 1940-talet. På markerna ned mot Hasslöv och Laholmsslätten växte var redan då stora bokskogar med inslag av andra trädslag. De övre delarna saknade dock skog och bestod till mesta delen av ljunghed. Ett stort återplanteringsprojekt startade därför omedelbart som var avslutat cirka 15 år efter markköpet. Efter den tidens principer så planterades nästan all mark med gran. Det område på Allgustorp som nu har avverkat planterades mellan 1958 och 1963.

Tillväxten i skogen har varit extremt god och i samband med föryngringen kunde det konstaterats att virkesuttaget, det vill säga den del av trädet som kan användas till virke, var bland det bästa som går att få ut med dagens teknik. Varför då avverka denna skog? Trots att granen bara var cirka 60 år så hade tillväxten avstannat, träden var helt enkelt mogna. Det hade också börjat uppstå stormskador och barkborreangrepp vilket gjorde att en avverkning var tvungen att ske för att inte stora ekonomiska värden skulle gå till spillo. Det fanns också miljömässiga aspekter på att genomföra föryngringen då en skog som inte har tillväxt binder väsentligt lägre koldioxid som i en växande skog.

Området ligger i direkt anslutning till naturreservatet Osbecks bokskogar och ett Natura2000 område. Avverkningen har därför skett i nära samråd med länsstyrelsens miljövårdsenhet för att inga skador ska kunna uppstå som påverkar naturreservatet. Avverkningen möjliggjorde också för Länsstyrelsen att avverka en del av planterad granskog i Osbecks bokskogar.

Föryngringen är på 30 hektar vilket är en mycket stor avverkning. Snittet för en avverkning i Halland är i dag på cirka 3 hektar (som en jämförelse så är Stora torg i Halmstad ett hektar). Med tanke på skogen i Hallands åldersfördelning så är nog detta en av de sista stora avverkningarna där skogspolitiken i mitten av 1900-talet påverkat. Det vill säga den tid då statsmakten kraftigt förespråkade stora granplanteringar. Med stor sannolikhet kommer det inte att ske sådana stora avverkningar på en och samma plats varken inom Hallands skogsallmänning eller hos andra markägare i Halland i framtiden.

Bilden visar avverkningsgränsen i juli 2021. Observera storleken, mängden och storleken på träden.

Bilden visar årsringarna i ett av de avverkade träden. Klimatet och jordmånen på Hallandsåsen gör att det blir kraftiga breda årsringar i trädet. Däremot syns det att tillväxten stannat av kraftigt de senaste 4 åren. Det går också att se klimatavtryck i stocken. Årsringen för torråret 2018 är knappas skönjbar. Däremot skedde en liten tillväxt under 2019 och 2020. Den kraftiga tillväxt som har kunnat observeras för dessa år i yngre träd syns dock inte.

Virkeslavarna vid Arnes väg sommaren 2021. Det nedfälda virket transporteras snabbt ut för förädling. Mesta delen av virket har förädlats i Halland vid världens största träkombinat (dvs massabruk, sågverk mm) i Värö.

Det mesta av det fällda trädet tas till vara. Största delen av trädet blir virke, klenare storlekar används inom massaproduktionen och grenar, toppar, och ibland rötterna blir flisade och används till biobränslen. Ett högt virkesupptag är viktigt i den gröna omställning som pågår. Genom att virket används i konstruktioner som ska användas under lång tid så förvaras den av träden inlagrade koldioxiden under hela tiden konstruktionen används. Den lagrade koldioxiden släpps inte ut igen förrän konstruktionen rivs och virket omvandlas exempelvis till biobränsle.

Halland är en mycket stor exportregion när det gäller sågat virke, där bland annat Storbritannien, Nederländerna, Tyskland är stora importörer. Det är lite fascinerande att tänka att ett träd som växte på Hallandsåsen sommaren 2021 under 2022 används exempelvis i en byggkonstruktion på en nybyggd villa utanför London.

Avverkningen ligger i framkant vad det gäller miljöhänsyn. Målet var mycket högt ställda och så liten markpåverkan som möjligt skulle ske. Vid blöta områden användes tillfälliga övergångar som fördelar maskinernas tryck över området. Kvistar och grenar användes för att risa maskinernas körvägar så att marken undertill inte får körsador. De höga målen infriades med råge och det är idag svårt att se var maskinerna har kört.

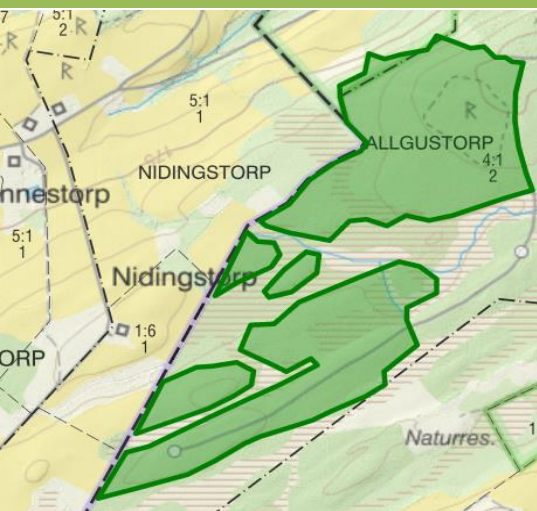
Avverkningen sker rationellt och är högteknologisk. Varje träd mäts och fällningen anpassas efter den rådande efterfrågan på marknaden. Samtidigt ställer den hela tiden krav på föraren att göra bedömningar om omgivningen. Det kan handla om att undvika körskador men också hitta träd som ska sparas för att gynna den biologiska mångfalden och att inte skada fornlämningar och kulturhistoriska spår.

I samband med avverkningsplaneringen så fälls ett antal träd som högstubbar. Det är alltså inte slarv som gör att man ser högre stubbar ute på en avverkning utan de är till för att gynna inte minst insekts- och fågellivet.

På några ställen på Allgustorp har den som avverkat dessutom gjort konstruktioner som ytterligare ska gynna fågellivet. Även kulturmiljörester markeras genom så kallade kulturstubbar. Inom detta området får inga maskiner köra och avverkningen görs ytterst varsamt för att inte skada fornlämningen eller kultur

Runt fornlämningar och andra kulturminnen lämnas görs innan avverkningen så kallade kulturstubbar. Inom dessa områden sker avverkningen med stor varsamhet. Exempelvis går inte maskiner in i området. På så sätt görs ingen åverkan på fornlämningen.

Bilden visar på kulturstubbar vid en gammal hålväg på Allgustorp. Denna hålväg kommer att lämnas oplanterad och bli en öppning i skogen i framtiden. Utsikten från hålvägen är slående. Från platsen blickar du ut över hela södra Halland och vid klart väder går det att se så långt som till Falkenberg.

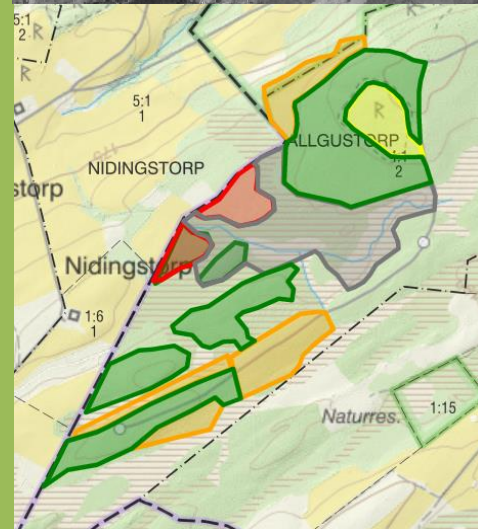

Nu börjar nästa spännade steg. Att återplantera! Denna gången sker det på ett helt annat sätt än vad som skedde i slutet av 1950-talet. Kartan till vänster visar hur området såg ut innan avverkning. Allt som är markerat med grönt är planterad gran. Någon större utdikning har inte skett i området men gran sattes dock både på torra och blöta marker. Flygbilden till höger är från slutet av 1960-talet och visar på ännu mera gran än vad som fanns där 2021. På blöta marker har den planterade granen helt enkelt dött ut.

Kartan till vänster visar på hur det är tänkt att återplanteringen ska ske. Utgångspunkten har varit att välja trädslag som passar bra på Hallandsåsen men också som ger lika bra ekonomisk avkastning som att bara välja ett trädslag. De gröna områdena kommer att återplanteras med gran men det lämnas områden som kommer att bestå av olika sorters lövträd.

Det översta orangea området blir en gemensam blandlövskog som kommer att planteras både på skogsallmänningens mark och i naturreservatet. Som en naturlig gräns har valts en gammal stengärdsgård som går genom området. På det nedre orangea området kommer det att planteras hybridasp som idag är ett lövträd som ger hög avkastning. I det gula området görs en varsam återplantering med blandskog. Här kommer också planteras olika sorters trädslag som är framdrivna av Munkagårdsgymnasiet. Det gråmarkerade området är myrmarken Onda Åra som ska restaureras och skötas genom naturvårdsavtal.

De röda områdena på kartan kommer att planteras med lind. Här är det verkligen gjort en framtidsspaning. Mycket talar nämligen för att den lättarbetade linden kommer vara ett intressant trädslag i en framtid med nya cirkulära material. Om det är ett rätt val – Svaret kommer om 60-70 år!

Utvecklingsarbete

Skogarna ska fungera som en arena för pedagogisk verksamhet

Skogarna ska bidra till utveckling, forskning och kunskapsspridning inom områdena Grön tillväxt, miljö- och klimatarbete och Hållbar samhällsutveckling.

Mål för utvecklingsarbetet

Det skogliga utvecklingsarbetet sker främst inom det strategiska området Attraktiva och hållbara livsmiljöer i Hallands strategi för tillväxt men stöttar också det strategiska området Utbildning, kompetens och jämlik hälsa genom de insatser som görs för att utveckla utbildningarna på Munkagårdsgymnasiet. Regionstyrelsens mål för Hallands skogsallmänning innebär bland annat skogarna ska bidra till utveckling, forskning och kunskapsspridning. Detta arbete har ytterligare konkretiserats under året. Region Halland är dessutom en av de samverkande parterna i det regionala skogsprogrammet för Halland och kan genom Hallands skogsallmänning i konkreta åtgärder bidra till genomförandet av det regionala skogsprogrammets målsättningar. Under året har två större projekt igångsatts som har Hallands skogsallmänningsskogar som bas och som kommer bidra till utveckling av det halländska skogsbruket och skogsnäringen såväl som besöksnäringen.

Grön omställning och regional utveckling

Regionstyrelsens tillväxtutskott beslutade under 2021 att sätta igång två projekt där Hallands skogsallmänningsskogar utgör basen för utvecklingsarbetet.

Allgustorpsprojektet -Mångbruk i värdetrakter

Allgustorp på Hallandsåsen består i dagsläget av produktionsskog. I samband med den stora föryngringen av ett bestånd väcktes tanken att genomföra ett projekt som arbetar med ett hållbart mångbruk av skogen ur alla de tre hållbarhetsperspektiven. Skogsbruket i Allgustorp sker i ett område som är en så kallad värdetrakt för skyddad natur, dvs. det ligger i ett område där det finns stora naturvärden och naturreservat. I området finns det också viktiga kulturvärden. Området är också intressant eftersom det har bland de högsta boniteterna i Sverige vilket gör att skogen binder mycket koldioxid och ger en hög ekonomisk avkastning. Som en ytterligare ingrediens finns att det finns ett rikt friluftsliv med utvecklingspotential i området. Området är i detta inte unikt eftersom stora delar av det halländska skogsbruket bedrivs i områden där åtminstone någon del är aktuellt. Bedömningen har därför varit att ett projekt på Hallandsåsen skulle bidra till mycket kunskap för hur ett modernt hänsynstagande skogsbruk ska kunna bedrivas samtidigt som områdets potential för mångbruk och friluftsliv tillvaratas och bidrar till en utvecklad lokal och regional besöksnäring.

Projektet består av 4 olika delprojekt

Delprojekt 1 handlar om att åstadkomma ett ekonomiskt bärkraftigt skogsbruk där hänsyn också tas till omgivande naturvärden. Det innebär bland annat det görs en mer varierad återplantering och där valen av trädslag sker efter de tre hållbarhetsprinciperna. Vissa delar av området används också för att åstadkomma sömlösa övergångar mellan skyddad natur och produktionsskog. En myrmark restaureras i samarbete med länsstyrelsen och sköts genom ett så kallat naturvårdsavtal.

Delprojekt 2 innebär kunskapsspridning om det halländska skogsbruket genom att det anläggs informationsplatser och vandringsstråk i området och som informerar om olika aspekter inom skogsbruket och vilken viktig roll skogen har i den pågående gröna omställningen.

Delprojekt 3 har sin utgångspunkt att skapa ett större hänsynstagande till kulturvården i den halländska skogen. Ett mål är att utarbeta en kulturskogsbruksplan som innebär att kulturminnena blir tillgångar i ett modernt skogsbruk

Delprojekt 4 kommer att ha stort fokus på att utveckla friluftslivet och besöksnäringen i området. I stora drag handlar det om att åstadkomma förbindelser mellan befintliga leder och friluftsområden så att områdets potential som ett besöksområde av nationell, regional och lokal betydelse tas tillvara.

Samtliga delprojekt bedrivs i nära samarbete med andra intressenter i området såsom länsstyrelsen, Laholms kommun etc.

MTB och cykelleder

Det andra stora projektet som startades under 2021 var MTB och Cykelledsutveckling. Intresset för cykling i olika former har fått ett extremt ökat intresse de senaste åren och cykling som en del i destinationsutveckling har blivit en realitet. Det finns därför behov av att utveckla cyklingen ur en destinationssynvinkel men också ur ett samverkansperspektiv. Det ökade intresset för friluftsliv har gjort att konflikterna inom skogen mellan olika intressenter har ökat. Projektets målsättning är att hitta lösningar på ett mångbruk i skogen där ett modernt skogsbrukande inte hamnar i konflikt med friluftslivet och då främst MTB-cykling. Projektet kommer att arbeta inom fyra skogar med olika förutsättningar. Skogaby/Uddared, Mästocka, Plönningeskogen samt Lia skog. De olika skogarna gör att det finns möjlighet att pröva olika lösningar. Ambitionen är också att ett etablerande av ledinfrastruktur ska innebära en utveckling av besöksnäringen i de omgivande områdena.

Förstudier

Hallands skogsallmänning har i samverkan med regional utveckling inlett arbete med följande förstudier för eventuellt kommande projekt.

Nya moderna lägerplatser: Tillsammans med Visit Hallands ledorganisation och Falkenbergs kommun har ett arbete inletts för att designa och etablera lägerplatser utmed leder som är anpassade till besökarnas önskemål och behov.

Ledförvaltningsorganisation: Det växande intresset för friluftsliv gör att det finns behov att titta på en långsiktig modell för ledförvaltningen i Halland. Hallands skogsallmänning har deltagit i detta arbete,

Tänk skog. Ett av områdena i det regionala skogsprogrammet som har hög prioritet är utbildning och kunskap om skogen och då den halländska skogens betydelse. En förstudie har initierats för att se förutsättningarna för att på sikt etablera ett pedagogiskt centrum för skogskunskap för skolklasser och personer som inte har ett naturligt förhållande till skogen. Ett genomförande skulle i så fall ske i enlighet med det kunskapskoncept som motsvarar det som Sydvatten bedriver vid försöksstation Bolmen rörande vatten.

Överföringsstation stamnätlinje/havsbaserad vattenkraft. Skogabykomplexet är ett av de områden som av Svenska Kraftnät har utpekats som möjliga platser för en överföringsstation mellan det nationella stamnätet för el och havsbaserad vindkraft. Intressenterna har inlett en förstudie över området. För Hallands skogsallmänning skulle det innebära att en markupplåtelse sker för ett mindre område för etablerande av överföringsstation.

Utbildningskog och uteklassrum

Munkagårdsgymnasiet bedriver delar av sin praktiska skogsutbildning i Plönningeskogen men har också möjlighet att bedriva utbildningsverksamhet i övriga skogar inom skogsallmanningen. Insatserna planeras i nära samarbete med den praktiske förvaltaren av skogen vilket möjliggör att skolan och eleverna får del av kompetens men också möjligheter att knyta kontakter och få del av modern teknik inom skogsindustrin. Även under 2021 visade sig behovet av att ha egna marker för utbildningsverksamhet var stort eftersom Coronapandemin starkt påverkade tillgången till praktikplatser.

Gymnasiets tillgång till Plönningeskogen har gjort att även andra utbildningsinriktningar har kunnat arbeta med skog och träd som en del i utbildningen exempelvis har trädgårdsutbildningen i dag ett ökat fokus på träd och skog.

Hallands skogsallmänning har under året stöttat Munkagårdsgymnasiet med bland annat följande:

- Uppförandet av ett enklare växthus för drivning av trädplantor på Munkagårdsgymnasiet. Ambitionen är att eleverna ska kunna följa trädet från sådd till utplantering. De odlade träden kommer att planteras ut på skogsallmanningens fastigheter samt i fältgränser på Munkagårdsgymnasiet.
- inköp av en så kallad jaktsimulator.
- givit tillgång till utbildningsmarker för jakt i Plönningeskogen. Detta och jaktsimulatoren medför att Munkagårdsgymnasiet nu kan erbjuda mycket goda villkor för jakt och viltvårdsutbildningar.
- Stöttat Munkagårdsgymnasiets planering för att etablera naturturisminriktningen på gymnasiet. I planeringen för införandet av utbildningen har marker anpassade för utbildningen avsatts i Plönningeskogen.

- Arbete med jämställdhetsfrågor och normkritik i de gröna utbildningarna. På grund av Coronapandemin har arbetet bara kunnat planeras för ett genomförande de kommande åren. Munkagårdsgymnasiets naturbruksutbildning kommer därmed att bli den första gröna utbildningen som aktivt arbetar med jämställdhetsfrågorna.
- Deltagit i Munkagårdsgymnasiets söktrycksprojekt till skogs- och trädgårdsutbildningarna
- Planering av Höråsens arboretum

Tillgången till skogsallmänningens skogar gör att skolan kommer att få mycket goda möjligheter att arbeta med utbildning inom naturturism, skogsbruk och trädgård i framtiden.

Pedagogisk verksamhet

Skogens värde ur många aspekter har blivit allt mer uppenbart under de senaste åren samtidigt så har den allmänna kunskapen om skogens värde, allemansrätten och brukandet av skogen ur olika perspektiv försvagats. Detta är en generell bild för hela landet.

Skogsallmänningens marker har under året använts för att informera om den halländska skogen men det finns behov av att fördjupa kunskapsspridningen genom ett mer systematiserat pedagogiskt arbete för att öka intresset för skogens brukande.

Följande åtgärder har påbörjats under året

- Inventering av Plönninge arboretum. Munkagårdsgymnasiets trädgårdsutbildning har genomfört en inventering av arboretumet för att kunna utarbeta en skötsel- och utvecklingsplan. Arboretumet kommer att restaureras i samarbete mellan skogs- och trädgårdsutbildningen och blir i framtiden bli en utbildnings- och informationsplats för en ökad kunskap om träd samtidigt som ytterligare ett besöksmål etableras i området.
- Planering för Höråsens arboretum. Munkagårdsgymnasiets trädgårdsutbildning har påbörjat etablerandet av ett mindre arboretum på Region Hallands skogsskifte på Höråsen i Tvååker. Detta mindre arboretum kommer att komplettera Plönninge arboretum och Munkagårdsparken. Även detta kommer innebära att ytterligare attraktiva besöksmål etableras.
- Initiala diskussioner med Kultur i Halland om hur skogsallmänningens skogar ska kunna användas för pedagogisk verksamhet ur ett kulturhistoriskt perspektiv.
- Inventering, tillsammans med Munkagårdsgymnasiet, för ett tilltänkt pedagogiskt område i Plönningeskogen.

Utveckling av friluftsliv, naturturism och besöksnäring

I spåren av Coronapandemin märktes ett enormt behov av friluftsliv och hur viktigt skogen är för välbefinnandet. Samtliga skogar har märkt ett ökat antal besökare. Störst ökning har det varit på Plönningeskogen som länge varit etablerat som ett lokalt friluftsområde med diverse anläggningar. Under 2020 påbörjades en

renovering av friluftslivsanläggningarna i området och detta arbete har fortsatt under 2021. Plönningeskogens leder ger också Visit Halland tillgång till en testarena för att underlätta för det rörliga friluftslivet. Uppstarten av de två större Allgustorpsprojektet och MTB-och cykelledsprojektet gör att stor tonvikt kommer att läggas på ett utvecklat friluftsliv i kombination med utvecklad besöksnäring i produktionsskogar. Skyltning och ledmarkering följer utarbetad grafisk profil och överensstämmer med det standardiseringsarbete inom friluftslivet som pågår.

Följande åtgärder har gjorts:

Plönningeskogen

- Ny moderniserad grilllyta vid rastplats Djupadal
- återställande av handikappanpassning och förbättrad tillgång till Rastplats Mannarps våtmarker

Hallandsåsen

- Uppsättning av informationsskylt vid Arnes väg i Allgustorp

Region Halland har fått mycket positiv respons från allmänheten för de åtgärder som gjorts under året.

Hallandsleden passerar Hallands Skogsallmänningens marker mellan Bollaltebygget och Mästocka. Denna sträcka är en höjdpunkt om du som vandrare vill uppleva omväxlande natur- och kulturmiljö. Vad du inte minst upplever är något som är en bristvara i dagens samhälle – tystnad.

A photograph of a forest scene. In the foreground, there are large, moss-covered tree branches that curve across the frame. The ground is covered in green grass and fallen leaves. In the background, more trees are visible, some with green leaves and others with bare branches, suggesting an autumn setting. The sky is visible through the canopy.

Miljö- och klimatarbete

”Skogarna ska bidra till
utveckling, forskning och
kunskapsspridning inom miljö-
och klimatarbete och Hållbar
samhällsutveckling.”

Certifiering

De förvaltrade skogarna är enligt av styrelsen uppsatta mål dubbelcertifierade enligt PEFC⁵ och FSC⁶. Certifieringskraven anger en miniminivå och visar inte den enskilde markägarens verkliga ambitionsnivå.

Medverkan i energiproduktion.

Skogsallmänningen levererade 1251 ton (år 2020 814 ton) biobränslen/flis under 2021. Energinnehållet motsvarar 2877 Mwh (år 2020 2091 Mwh) vilket ungefär motsvarar att värma upp Hallands sjukhus Kungsbacka en och en halv gång under ett år. De på markerna belägna vindkraftverken och där vindkraftsbolagen betalar ett arrende producerar under 1 år cirka 55 Twh.

Klimatpåverkan

Det börjar alltmer uppmärksammas skogens unika förmåga att binda koldioxid och vilken betydelse skogen har för att åstadkomma ett mer klimatneutralt samhälle. Inom Region Halland är den förvaltrade skogen ett viktigt instrument i det interna klimat- och miljöarbetet. Detta genom att redovisa hur tillväxten i skogen tas tillvara och hur mycket koldioxid som binds upp i denna tillväxt. Vården av skogen genererar också resurser till det interna miljö- och klimatarbetet.

Den extremt goda tillväxten i den halländska skogen gör tillväxten under lång tid varit större än vad som tas ut i årlig avverkning. I snitt beräknas den årliga tillväxten utöver avverkning vara 0,79% av det totala virkesförrådet. De senaste årens extrema vädervariationer har påverkat tillväxttakten på kort sikt. 2019 skedde knappast någon tillväxt på grund av torkåret 2018. 2020 och 2021 var på andra hållet. Tillväxten var långt över ett normalt år. Under 2021 skedde dock en större planerad avverkning vilket bidragit till en ökad substitutionseffekt men att den samlade kolinlagringen har minskat på markerna. Genom ett aktivt växtval och omsorgsfull vård så reduceras denna påverkan och kollagringsbalansen kommer att vara återställd inom 5-7 år.

⁵ **PEFC** (*Programme for the Endorsement of Forest Certification*) är ett system för [certifiering](#) av miljövänligt och resurshushållande [skogsbruk](#). PEFC garanterar inför kunder och allmänhet att PEFC-certifierade skogar sköts enligt de krav som ställs för bärkraftigt, natuvårdsanpassat skogsbruk enligt officiella kriterier som har antagits inom det europeiska skogspolitiska samarbetet [Forest Europe](#). I Sverige garanteras en effektiv kontroll av PEFC-certifierad skog, entreprenörer och företag genom revision av tredjepartscertifierare som är godkända av det oberoende ackrediteringsorganet [Swedac](#).

⁶ **FSC** (*Forest Stewardship Council*) är en oberoende, internationell medlemsorganisation. FSC uppmuntrar till miljöanpassat, samhällsnyttigt och ekonomiskt livskraftigt bruk av världens skogar, genom sitt certifieringssystem FSC. FSC-certifierade skogsägare ska följa nationella och lokala lagar som rör miljöhänsyn, skogsbruk och ekonomi och bindande internationella överenskommelser. FSC-skogsbrukare ska därutöver följa FSC:s särskilda regler. FSC:s hänsynsregler slår bland annat vakt om hotade djur och växter markens framtida förmåga att bära skog säkra och sunda arbetsvillkor för dem som arbetar i skogen urfolks rättigheter

Den förvaltade skogen beräknas ha en ungefärlig tillväxt på 3.500 m³sk⁷ per år och utöver den avverkade volymen. Avverkningen och tillväxt varierar över år men som ett genomsnitt så motsvarar det förvaltade innehavets årliga koldioxidbindning 78% av Region Hallands årliga utsläpp av växthusgaser. I denna siffra är inte inberäknat den så kallade substitutionseffekten. Dvs hur avverkad träråvara används istället för fossilt kol eller olja vid exempelvis produktion av drivmedel, plast eller användning av trä vid husbyggnation istället för stål och betong.⁸

Sammanlagd koldioxidbalans inklusive substitutionseffekter för Region Halland

	2020	2021
Årlig tillväxt utöver avverkning	2000-5000 m ³ sk	3500 m ³ sk
Årlig avverkning	10000-13000 m ³ sk	16.000 m ³ sk
Årlig koldioxidbindning genom tillväxt/snitt	3850 ton/år	3850 ton/år
Substitutionseffekt på avverkat virke	5400 ton/år	6500 ton/år
Sammanlagd koldioxideffekt	9250 ton/år	10350/ton/år
Region Hallands årliga utsläpp av växthusgaser	5100 ton/år	5100/ton år
Effekt	+4150 ton/år	+5250 ton

Inberäknas enbart de territoriella årliga utsläppen för Region Halland så band tillväxten och substitutionseffekten 5250 ton koldioxid mer än vad som släpptes ut.

Samlad kolinlagring

Ett arbete pågår att förfinas beräkningarna vad det gäller den samlade koldioxidbindningen på markerna. Det gör att beräkningarna inte helt går att jämföra över åren. På sikt kommer dock förfiningen att innebära att mer säkra resultat kan fås vad gäller den sammanlagda kolinlagringen.

Den sammanlagda kolinbindningen har minskat med cirka 16.000 ton kol under 2021 vilket beror på avverkningen på Allgustorp. Anledningen är att skogsinnehavet har en något skev åldersfördelning. Detta kommer på sikt att jämnas ut och den genomsnittliga avverkningen kommer att ligga på 1 -1,5 av arealen per år varför det kommer att ske en jämnare kolinlagring i framtiden. Så fort återplantering sker kommer också en ytterligare koldioxidbindning att ske samtidigt som frigöringen av det markbundna kolet minskar. Koldioxidbalansen kommer därmed att vara återställd inom en 5 årsperiod.

⁷ m³sk= skogskubikmeter som innebär hela stammens volym från den tänkta stubben och uppåt, inklusive topp och bark. Begreppet används för att beräkna mängden skog på en viss areal.

⁸ Tillväxt, koldioxidupptag och utsläpp

Årlig tillväxt utöver avverkning	2000-5000 m ³ sk
Årligt koldioxidupptag genom tillväxt	2500-5500 ton/år
Region Hallands årliga utsläpp av växthusgaser (koldioxidekvivalenter)	5100 ton/år

Den sammanlagda kolinbindningen på de förvaltade markerna:

	2020-12-31		2021-12-31	
	Ton C	Ton C/hektar	Ton C	Ton C/hektar
Levande och döda träd	242 053	114,5	222 336	105,5
Årlig koldioxidbindning genom tillväxt			3850	
Sammanlagt levande och döda träd			226 186	106,8
Markbundet kol ⁹	212 000	100,3	212 190	
Frigörning av markbundet kol			-300 ton	
Sammanlagt markbundet kol	212 000	100,3	211 890	100,3
Totalt	454 053	214,8	438 076	212,3

Naturvård och ökad biologisk mångfald

Ett fåtal mindre områden i beståndet har någon form av formellt skydd. Störst är ett område om sex hektar som ingår i kulturresevatet Bollaltebygget. Några nyckelbiotopområden finns på markerna. Sett till storleken på arealen finns få områden som har ett formellt skydd. Anledning till detta är att stora arealer med skyddad natur har förts över i statlig ägo i samband med naturreservatsbildningar. Detta gör att större delen av markerna idag är att betrakta som produktionsskog.

Från bildandet fram till 1970-talet fanns inte heller några större krav på naturvård. Detta gjorde att de i samband med nyplantering och förnygring fortsatte på den inslagna vägen och valde trädslag som gav bäst avkastning och liten hänsyn togs till de naturliga markförhållandena. Inriktningen från 1980-talet och framåt har dock varit att få ett mer varierat åldersmässigt bestånd, större miljöhänsyn, ett ökat inslag av lövträd och en ståndortsanpassning av valet av trädslag. Under 2021 planterades cirka 80 % barrträd, 12% löv och 8% ädellöv (bok, lind, körsbär och ek), vilket väl speglar den halländska skogens sammansättning idag.

I samband med framtagandet av ny skogsbruksplan så har också en värdering av vatten gjorts. Detta gör att områden som har någon form av naturvård har ökat markant. Cirka 16 procent av den produktiva skogsarealen har någon form av naturvårdsmål. I skogsbruksplanen talar man om tre olika naturvårdsmål.

- Naturvård orört – vilket innebär att man inte gör någon vård i området utan naturen får utveckla sig helt fritt
- Naturvård skötsel – vilket innebär att vissa skötselåtgärder görs för att exempelvis åstadkomma förnygring eller en förbättrad tillgänglighet.
- Kombinerade mål – vilket innebär att naturvården sker kombinerat med skötsel och med ytor med fri utveckling. Detta sker för att åstadkomma förnygring och förbättra tillgängligheten.

I samband med arbeten i skogen tillämpar förvaltaren den senaste tekniken för att åstadkomma så lite markskador som möjligt. Exempelvis så sker plantering, där det

⁹ Koldioxidbindningen i Halland är osedvanligt god på grund av mängden nederbörd, jordmån och klimat. På vissa av skogsallmänningens marker beräknas koldioxidinlagringen vara upp till 100 kg/hektar och år. Detta kan tex. jämföras i fjälltrakterna där koldioxidbindningen är endast 2 kg/hektar och år. Ett medel på 75 kg/år/hektar produktiv skogsmark har använts som beräkningsgrund

är möjligt, med hjälp av maskin. Denna metod är mer skonsam än traditionell markberedning samtidigt som man får samma tillväxteffekt.

Förutom ordinarie insatser i områden med naturvärden har det under året gjorts följande:

- I samarbete med Länsstyrelsen har ett förslag till naturvårdsavtal utarbetats för restaurering och skötsel av ett myrområde på Hallandsåsen. Det så kallade Onda Åra var tidigare en sidländ betesmark med höga naturvärden. Förhoppningen är att restaureringen ska bidra till att naturvärdena återställs.
- En återställning av Mannarps våtmarker till de ursprungliga intentionerna har påbörjats.
- Planering för naturvårdande insatser i Plönningeskogen. Insatserna är på ett delvis avsat pedagogiska området och anpassas efter en tänkt framtida inriktning.
- På Plönningemarken anlades för många år sedan dammar för odling av signalkräftor. Dessa har visat sig ha en betydande påverkan på spridning av kräftpest på de ursprungliga flodkräftorna. Under året meddelade länsstyrelsen förbud mot kommersiellt fiske av signalkräftor. Underhållet och det kommersiella fisket i kräftdammarna på Plönningemarken har därför upphört. Kräftfiske för eget bruk får dock förekomma tills vidare.

En framtida kulturskogsbruksplan?

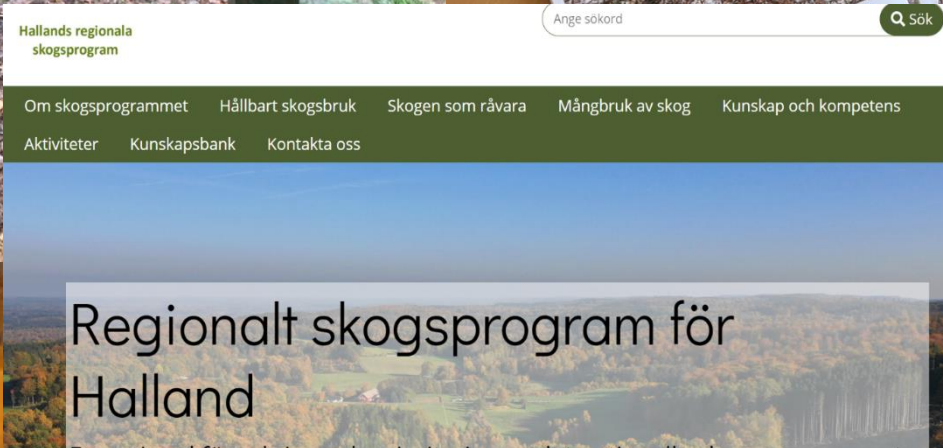
Inom Allgustorpsprojektet ingår också att utarbeta en så kallad kulturskogsbruksplan. Detta innebär bland annat att kulturspår i landskapet används som en fördel inom skogsbruket. Stengårdsgårdar, rösen och andra odlingsspår bidrar också till en miljö med en rik biologisk mångfald och det innebär att dessa starkt bidrar både till natur- och kulturvård. Inriktningen är också att äldre inägomark ska ha en mer anpassad skötsel än vad som varit brukligt. Arbetet har påbörjats genom att det har genomförts en fördjupad fornlämningsinventering. Under hösten gjorde också en student vid landskapsvetarprogrammet i Kristianstad sin praktik på Hallands skogsallmänning som en del av praktiken gjordes en kulturmiljöinventering där äldre spår efter mänsklig aktivitet har markerats.

Bilden visar ett exempel på hur en anpassning av skogsbruket sker efter natur och miljöförhållanden. Det avverkade området var tidigare planterat med gran och gränsar till naturreservatet Osbecks bokskogar. I detta området finns det gott om både fornlämnings- och spår efter mänsklig verksamhet. På en liten yta finns till exempel inte mindre än fyra äldre hålvägar, rester efter åkrar etc. Här har nu återplanterats med ädellöv,. Om några år så kommer backslutningen på våren vara full av blommande körsbärsträd och lindar. Inte minst det sistnämnda trädslaget gillas till exempel av bin och andra insekter som får stora möjligheter att samla nektar i blomningstid. Vid planteringen har det inte planterats i de gamla hålvägarna vilket gör att de kommer att bli utmärkta vandringsstråk genom skogen i framtiden.

Planteringen som ligger på Hallandsåsens nordslutning blir också viktigt i ett förändrat klimat. Både lind och körsbär är kända för att vara stormsäkra vilket innebär att de uppväxande träden kommer att fungera som en skärm för andra mer stormutsatta träd.

Kommunikation och kunskapsspridning

Hemsida och sociala medier

Under hösten inledde Regionkontoret ett arbete med att informera om den halländska skogen på Region Hallands hemsida. Målsättningen är att kunna knyta arbetet tydligare till de uppdrag som finns i Hallands strategi för tillväxt. Plönningeskogen har en etablerad informationssida på Facebook. Målsättningen är att ytterligare kunna använda de digitala informationskanalerna när Allgustorpsprojektet och MTB- och cykelledsprojekten startas upp. I dagsläget finns också enklare digitala informationsmaterial framtagna för samtliga skogsområden.

Kommunikationsinsatser och genomslag i massmedier

Trots Coronapandemin har det funnits möjlighet att informera om Hallands skogsallmännings och Regions Hallands arbete inom det skogliga området. I riks och fackmedia uppmärksammades till exempel Munkagårdsgymnasiets nya växthus för träd och den breddning av utbildningsverksamheten inom trädgårdsutbildningen som nu sker.

Följande kommunikationsinsatser har genomförts

- Tipspromenad och Information om Svenskt skogsbruk (Lia Skog)
- Information om den svenska skogen (vuxen och barn) (Plönningeskogen)
- Information om skogsbruket på Hallandsåsen (Allgustorp)

Grafisk manual för information på skogsmarkerna

Inom kommunikationsområdet finns en grafisk manual utarbetad vilket innebär att leder, väghänvisningar och dylikt kommer att uttrycka en gemensam identitet och samhörigheten med Region Halland. Den grafiska manualen följer inriktningen i det pågående nationella standardiseringsarbetet för ledmarkeringar.

Studiebesök och dylikt

Region Hallands arbete har uppmärksammats både internt och externt varför ett antal studiebesök och informationsbesök har skett i skogarna under året.

- Studiebesök för Kultur i Halland (Allgustorp)
- Studiebesök för Regional samhällsplanering (Allgustorp)
- Studiebesök för Länsstyrelsens miljövårdsenhet (Allgustorp)
- Studiebesök för Kula HB (Allgustorp)
- Exkursion för Skogsegenomsdelegationen (Allgustorp)
- Informationsbesök med Svenska Krafnät (Skogaby skog)
- Studiebesök med turist och friluftslivsansvariga i Falkenbergs kommun (Lia skog)
- Militärbesök, general Christopher Cavoli, chef för USA:s armé i Europa och Asien, Arméchef Karl Engelbrektson mfl.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

<i>Rörelsens intäkter, belopp i tkr.</i>	<i>Resultat 2021</i>	<i>Budget 2021</i>
Avverkning	15491	14826
Försäljning biobränsle	116	0 ¹⁰
Arrenden och jaktarrenden	736	750
Vindkraft	1130	700
Ersättningar och bidrag	108	70
Finansiella intäkter och räntor	26	0 ¹¹
Summa intäkter	17 607	16 371
 <i>Rörelsens kostnader, belopp i tkr.</i>		
<u>skogsförvaltning</u>		
Avverkningskostnader	-2833	-2300
Gallring		-1536 ¹²
Återplanteringskostnader	-3401	
Skogsodling	-487	-968
Skogsvård ungskog röjning	-446	-905
Hyggesrens, underröjning ¹³		-50
Naturvård, plantbehandling		-100
Tillverkning biobränsle	-47	
<i>delsumma</i>	-7214	-5859
 <u>Underhålls- och nybyggnationsåtgärder</u>		
Dikesrens och hägn	-27	-50
Vägar och samfälligheter ¹⁴	-1384	-1730
Underhållsåtgärder jordbruk	-8	-125
Underhållsåtgärder aktivitetsområde	-3	-25
Underhållsåtgärder vatten	-70	-70
<i>delsumma</i>	-1492	-2000

¹⁰ Försäljning av biobränsle har inte tidigare särredovisats utan räknats in i avverkningar. From. 2021 har en förändrad redovisning införts.

¹¹ Ränteintäkter på medlems och insatskonton på Södra Skogsägarna Ek för har tidigare inte särredovisats. From. 2021 har en förändrad redovisning införts.

¹² Gallringskostnaderna redovisas under Avverkning

¹³ Kostnaderna för hyggesrens, underröjning och plantbehandling redovisas under Skogsvård

¹⁴ I kostnader för vägar och samfälligheter ingår även hela underhållsansvaret för Plönninge-Hambergers vägsamfällighet. En överenskommelse finns mellan fastighetsavdelningen och Skogsegendomsdelegationen finns om fördelningen av underhållskostnaden. Eftersom ingen lantmäteriförrättning skett så har för enkelhets skull hela underhållskostnaden för vägen belastat Skogsegendomsdelegationen.

Insatser inom utvecklingsområden

Nybygge skogsbilväg, Lia	-350	-350
Samarbete med Munkagårdsgymnasiet	-439	-740
Reducering av jaktvårdsavtal Plönninge	-15	-15
Aktivitetsområden	-41	-450
Allgustorpsprojektet	-70	-207
MTB och cykelleder	-152	-269
Tänk skog/pedagogik	-10	-510
<i>Delsumma</i>	-1077	-2541

Köpta tjänsterKöpta externa tjänster

Köpta tjänster skogsförvaltning	-135	-140
Förrättningar och Lantmäteri ¹⁵	-11	-50
Markkartrering Algustorp		-50

Köpta koncerninterna tjänster

Köpta tjänster aktivitetsområde	-30	-30
administrationsersättning	-200	-200
<i>delsumma</i>	-376	-470

Summa kostnader	-9937	-10 870
Årets resultat	7377	5508

¹⁵ I budgeten fanns budgeterat för Hallands skogsallmänningens andel av lantmäteriförrättningen mellan Plönninge by och Plönningemarken. Denna lantmäteriförrättning är ännu ej genomförd. I samband med förnyelse av arrendet för jordbruket på Plönninge genomfördes en syn med utsedd syneman. Konsult anlätades också för upprättande av arrendekontrakt. Hela kostnaden för framtagandet av det nya arrendet har belastats Skogsegendomsdelegationen.

Balansräkning

<i>Tillgångar</i>	2021-01-01	2021-12-31
<i>Anläggnings och finansiella anläggningstillgångar, belopp i tkr.</i>		
Byggnader och mark	2 000	2 000
Långsiktiga placeringar	325	258
Fordringar ¹⁶		1758
delsumma	2 325	4 016
<i>Kassa och bank</i>		
Tillgodohavande koncernkonto	27 045	26 249
Tillgodohavande medlemskonto Södra	1 404	2123
Tillgodohavande skogskonto Södra		3401 ¹⁷
delsumma	28449	31773
Summa tillgångar	30774	35789
Eget kapital och skulder		
<i>Bundet eget kapital</i>		
Bundet eget kapital	25 882	26 268
Insatskapital Södra	71	71
Kortfristig skuld koncernersättning	130	160
delsumma	26 083	26 499
<i>Fritt eget kapital</i>		
Emissionskapital Södra	254	258
Fritt eget insatskapital		1004
Balanserade vinstmedel	582	651
Årets resultat	3855	7377
delsumma	4691	9290
Summa eget kapital och skulder	30774	35789

¹⁶ Återstående betalning för intäkter av skogsvården

¹⁷ Resurser är avsatta för återplantering och hägn för Allgustorp. Åtgärder runt återplantering ligger på cirka 37% av försäljningsvärdet.

Flerårsöversikt

	2021	2020	2019	2018	2017
Rörelsens intäkter	17 607	8541	6 204	31 288 ¹⁸	8 321
Rörelsens kostnader	-9 937	-4686	-1 890	-2 845	-3 391
Årets resultat	7 377	3 855	4 314	28 143	5 030

Den genomsnittliga årliga avkastningen, exklusive extraordinarie inkomster som försäljningar, har varit cirka 5,1 mkr. Den årliga avkastningen sett till det egna kapitalet är 18,6%.

Förslag till vinstdisposition

Vid utgången av 2021 står följande medel till styrelsens förfogande

Balanserade vinstmedel	651
Årets resultat	7377
Summa	8028

Skogsegendomsdelegation föreslår att till styrelsen förfogade stående vinstmedel disponeras på följande sätt:

Överföring till bundet kapital (10% av årets resultat)	738
Avsättning för återplantering	2497
Utdelning till Region Halland för arbete inom regional utveckling	4100
Att i ny räkning överföra	693

Halmstad den 1 mars 2021

Regionstyrelsens skogsegendomsdelegation

Helene Andersson

Per Stané Persson

Therese Stoltz

Elisabeth Babic

Christian Johansson

¹⁸ Resultatet innefattar även försäljningssumman av Esmaredsfastigheten på 23.300 tkr.

Produktion: Regionkontoret

Foto: Staffan Johansson

Samtliga foton är tagna på skogsallmänningens
marker

Bild på första sidan är tagen på Allgustorp i samband med ett
studiebesök.. Bild på sista sidan från Mästockaskogen mot
Killebergssjön

**Hallands
Skogsallmänning**

En del av Region Halland